

[Tholstrup.]

hvervsfrihed, den eneste mulighed for fuld udnyttelse af produktionsmidlerne. For os betyder et økonomisk samarbejde fri varestrom over grænserne, og jeg mener, at en sådan politik kan medvirke til afspænding af forholdet mellem landene, også forholdet mellem dem på den ene side af jerntæppet og dem på den anden side deraf. En stadig stigning af denne strøm vil virke som afspænding, hvilket er nødvendigt især i det lange løb. Ellers vil vi jo stå i et konstant og måske endda tiltagende spændingsforhold, som i en eller anden desperat situation kan sætte krigen i gang. Men jeg må desværre sige til de ærede medlemmer, at jeg ikke har megen tillid til, at den nuværende regering vil slække på de tøjler, den kører erhvervslivet i. Den har stadig planøkonomi på sit program, som i princippet meget nær ligner det styre, man har på den anden side af jerntæppet. De andre medlemsstater i Europa har også tiltagende planøkonomi eller kontroløkonomi. Fornylig har man i England socialiseret en række områder, og der var ønske om at socialisere endnu større områder. Det samme er sket i Frankrig. Da jeg besøgte Polen og Tjekkosllovakiet for mindre end to år siden, fik jeg bekræftet det, som jeg frygter her. Jeg har talt med folk dernedefra siden. For 1½—2 år siden sagde de: det, der sker, er noget, vi er nødt til for at holde gode miner overfor vore russiske fæller; vi er nødt til at gå halvvejen, men så snart vi er kommet økonomisk på fode, så vil vi tilbage til erhvervsfriheden igen, så vil vi gå væk fra statsøkonomien. Men hvad endte det med i Polen og Tjekkosllovakiet? Det begyndte med, at staten overtog de virksomheder, som havde været drevet af nazister og medløbere. Staten overtog lidt efter lidt også virksomheder af en bestemt størrelse; i Polen gik man ned til virksomheder, som var i stand til at beskæftige 50 personer. I dag har de taget det hele. Hvad om 10 år? for ikke at sige om 20 år? Så er vi måske nået så vidt, at vi måske står alene med erhvervsfriheden og de har sovjetstyre både i England og Frankrig. Så er vi klemte helt inde.

Den tidligere såkaldte liberale regerings handlinger gik heller ikke i retning af økonomisk frit samarbejde til alle sider. Tværtimod foreslog den en ny toldlov med forhøjelser på indtil 100 pct., hvilket kun kunne fremme isolationen. (Tilråb: Til sagen!). Det her drejer sig om sagen, for det drejer sig om Danmarks fremtid. Det drejer sig om at binde Danmark for 20 år. Derfor vil

det være rart at vide lidt om, hvorledes udviklingen vil blive på det økonomiske område inden for disse 20 år, og fortsætter det, som det gør nu.... (Munterhed).... Jeg forstår udmærket, at de ærede medlemmer tager til orde herimod, for det er dem, der har ansvaret for den udvikling, vor økonomi er kommet ind i, og det er et hårdt og tungt ansvar. Det er absolut ikke noget, man kan spøge med. Det stærkt tiltagende bureaukrati, som både venstre og højre har deres andel i, sluger hele produktionsoverskuddet. Der levnes kun en karrig løn til den arbejdende del af befolkningen — og dér tænker jeg på alle, som deltager i produktionen —, som således ikke har noget at undvære til gennemførelse af pagtprogrammet. Det, Atlantpagten således kæmper mod som farer udefra, fremmer vi med den hidtil førte politik indefra, og hvad så? Så længe vi fører en sådan politik, er det farligt at gå ind i eksperimenter, og derfor kan jeg ikke stemme for det foreliggende forslag. Men da pagtens indhold giver visse muligheder, kan jeg heller ikke stemme imod.

Aksel Larsen: Til det ærede medlem hr. Tholstrup vil jeg kun sige, at hans tale i høj grad havde været på sin plads, hvis han havde holdt den umiddelbart forud for afstemningen om Marshallplanen, men den var ikke på sin plads her. Det ærede medlem står op ved denne lejlighed og holder en meget stor og voldsom tale for erhvervsfrihed og imod planøkonomi, og så har det ærede medlem selv stemt for Danmarks tilslutning til Marshallplanen, som virkelig er planøkonomi, så det klodser. Det er bare sådan, at nu kan vi ikke ordne det selv, men nu ordnes det af Marshalladministrationen i Paris, og ordrerne går gennem Borgergade 18 om, hvordan det danske erhvervsliv skal arbejde. Det har det ærede medlem stemt for. Hvis det ærede medlem havde talt mod Marshallplanen med de argumenter, han brugte nu, var der mening i galskaben, men efter at det ærede medlem har stemt for Marshallplanen, er det latterligt, at han ved denne lejlighed slår sig op som ridder af det fri erhvervsliv og som modstander af planøkonomien.

Der er ingen, der i debatten her i dag har følt trang til at beskæftige sig med det, jeg beskæftiger mig med, nemlig selve pagtens indhold, dens betydning, dens formulering af såvel indledning som de enkelte artikler.

Jeg havde ganske vist heller ikke ventet, at noget sådant ville ske, men jeg må have lov til at sige, at det er typisk for den måde,